

RAUMA KOMMUNE

Vollan 8A

6300 ÅNDALSNES

Iverksetting av fellingsløyve på skadegjerande jerv i Rauma kommune - Reinheimen

Fylkesmannen viser til telefonsamtale med Rauma kommune v/ Rune Horvli 06.08.2018 og søknad på epost same dag.

Med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 13, gir Fylkesmannen i Møre og Romsdal Rauma kommune løyve til felling av ein jerv frå 07.08.2018 til og med 21.08.2018 kl 10.00. Fellingsløyvet gjeld innafor Rauma kommune sin del av Reinheimen, og det er gitt vilkår om at fellingsforsøk skal konsentrerast til nærområde til der jerven har tatt sau. Fylkesmannen har lagt særleg vekt på tidspunktet for skaden, talet beitedyr i området og tilhøva på heimebeite etter ein spesielt tørr sommersesong. Fellingsløyvet er gitt for å hindre vidare skade på sau. Nærare vilkår følgjer av dette brevet. Rauma kommune har ansvaret for fellingsforsøket.

Løyvet var formidla på telefon til Rauma kommune 07.08.2018.

Bakgrunn

Kommunen skriv følgjande i si grunngjeving for søknaden:

«Fylkesmannen kjenner godt til beite- og tapshistorikken i dalførene. Dette er svært gode beiteområder med mye sau samtidig som det er forvaltningsområde for jerv og kjente tapsområder med et stort antall dokumenterte husdyrtap på grunn av jerv over mange år. Det er nå økende funn av lam/sau tatt av jerv i Ulvådalen. I Rovbasen er det pr dato kun registrert ett lam tatt av jerv i Ulvådalen i 2018. Flere kadaver er funnet, men i så dårlig tilstand at det ikke har latt seg dokumentere om freda rovdyr er årsak til tapene. Fredag 3. august og lørdag 4. august ble det funnet 5 ferske kadaver, 2 i Litlhånådalen og 3 i Halsen. Kadaverene ble funnet og undersøkt av vokterhundførere. Han er kurset av SNO i skadedokumentasjon og over satelittelefon ble skadene beskrevet som nakkebitt og typisk jervskade. Dokumentasjonen er enda ikke godkjent av rovviltansvarlig i fylket siden skjema og bilder fortsatt er i fjellet. Tap av sau til jerv øker vanligvis ut gjennom august og september og beitelagene er nå bekymret for store tap i tiden fremover.

Ulvådalen sausankelag har fra siste halvdel av 1990-tallet satt i verk en rekke tiltak for å forhindre skader på sau fra jerv. Bruk av patruljerende vokterhunder, bjelleflagg, elektronisk overvåking av sau, oppsetting av gjeterbuer for å lette tilsynet, lisensfelling og enkelte år tidlig nedsanking av sau. Nå intensiveres tilsynet i beiteområdene. Det er vanskelig å finne flere tiltak å sette inn. På bakgrunn av store tap de siste årene har Ulvådalen sausankelag og Verma beitelag motvillig måtte gå med på å hovedsanke senest 5. september 2018. På bakgrunn av den ekstreme tørken er førsituasjonen i bygdene svært vanskelige i år. Mangel på vinterfôr og dårlige forhold på kulturbeiter gjør det svært vanskelig å hente sau tidlig heim fra fjellbeite i år. Førsituasjonen gjør at saueeierne heller ønsker at sauene skal beite lengre i utmarka enn hva som er vanlig.

Ynglemålet for jerv i Rovviltregion 6 er oppfylt på regionsnivå og på fylkesnivå. I 2018 er det dokumentert 4 ynglinger i Møre og Romsdal, to innenfor og to utenfor forvaltningsområdet for jerv. Grunnlaget for å kunne gi tillatelse til å felle skadegjørende jerv innenfor forvaltningsområdet er derfor tilstede. Ulvådalen sausankelag og Verma beitelag vurderer felling av skadegjørende jerv som eneste løsning for å forhindre store tap i ukene fremover. Det kommunale skadefellingslaget er orientert om situasjonen. Et eventuelt forsøk på skadefelling vil bli gjennomført ved å postere morgen og kveld i kjente tapsområder. Store beiteområder gjør at behovet for mannskap også er stort. Derfor vil antagelig skadefellingslaget kunne bli utvidet med lokalt kompetent mannskap. SNO sitt mannskap burde også bli benyttet i denne vanskelige situasjonen for sauenæringen. Om nye skader dukker opp i Brøstdalen og Vermedalen, er disse områdene også tatt med i område for søknaden.»

Fylkesmannen finn kommunen si skildring av situasjonen som rimeleg dekkjande og vel kjend. Desse beiteområda har og vore utsett for liknande skadesituasjonar fleire tidlegare år.

Juridisk grunnlag for avgjerda

Det rettslege grunnlaget for avgjerda er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 andre ledd bokstav b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskrifta) § 13, jfr §§ 1 og 13.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...)

b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom, (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)

Rovviltforskrifta § 9 (Fylkesmannen sin myndighet til å iverksette betinget skadefelling):

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdetets betydning som beitemark*
- b. skadenes omfang og utvikling*
- c. potensialet for fremtidige skader*
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.

Rovviltnemnda i region 6 har i vedtak av 24. mai 2018 i sak 16/18 fastsatt en kvote på 5 betinga skadefellingsløyve på jerv i region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal) frå 1. juni 2018 – 15. februar 2019. Det er så langt ikkje felt jerv på denne kvoten. I vedtaket står det mellom anna følgjande om skadefelling av jerv:

Bestanden ligger på bestandsmålet per i dag (tre års gjennomsnittet). Terskelen for å tillate felling av skadegjørende jerv bør være lav i prioriterte beiteområder.

Fylkesmannen si vurdering

Etter naturmangfaldlova § 5 er det eit mål at artane og deira genetiske mangfald skal bli ivarettatt på lang sikt og at artane skal kunne forekomme i levedyktige bestandar i sine naturlege utbreiingsområde. Tiltak etter naturmangfaldlova skal likevel vegast opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. Naturmangfaldlova § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskrifta og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 6.

Etter naturmangfaldlova § 7 skal prinsippa i §§ 8 til 12 leggjast til grunn som retningslinjer ved offentleg myndighetsutøving. Offentlege vedtak som kan påverke naturmangfaldet skal så langt det er rimeleg vere tufta på vitenskapleg kunnskap om artar sin bestandssituasjon samt effekt av påverknad, jf. § 8.

Det nasjonale bestandsmålet for jerv er i rovviltforskrifta § 3 fastsatt til 39 årlege ynglingar. Bestandsmålet er vidare fordelt på fem av åtte forvaltningsregionar for rovvilt, jf. rovviltforskrifta § 4. I rovviltregion 6 er det mål om 10 årlege ynglingar. Dei fylkesvise bestandsmåla går fram av forvaltningsplanen, og er i Møre og Romsdal på 3 tre årlege ynglingar i Sunndalsfjella og Reinheimen.

Gjennom statusrapportar frå Rovdata og informasjon frå det nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt har vi god kunnskap om jervebestanden og den samla belastninga jervebestanden er utsett for, jf. naturmangfaldlova §§ 8 og 10. Førre var-prinsippet i § 9 vert difor tillagt lita vekt i denne saka.

Førebelse tal frå Rovbase viser at det hittil er 17 dokumenterte eller antatte ynglingar av jerv i region 6. Fire av desse er registrert i Møre og Romsdal, 2 av ynglingane er i

beiteprioritert område etter forvaltningsplanen. På landsbasis er talet 55 registrerte jervekull per 17. juli (kjelde: Rovdata, jervetelleren). Ut over nokre påkjørslar og predasjon, skjer avgangen av jerv hovudsakleg gjennom lisensfelling og skadefelling.

Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovviltregion 6, der det er mål om å ha jerv i den delen av fylket som denne saka gjeld. Målet for ynglingar innafor jerveområdet i Møre og Romsdal er 3, medan det er påvist 2 i år. Totalt for fylket er det påvist 4 ynglingar i år. Det vil seie ei yngling over det som er målet for fylket. Fylkesmannen legg til grunn at felling av ein skadegjerande jerv i forvaltningsområdet for jerv innanfor fastsatt kvote frå rovviltnemnda, ikkje vil verke inn på overlevinga til den sørvestlege jervebestanden i Norge.

Skadefelling er eit verkemiddel for å løyse ein akutt skadesituasjon i eit område. Løyve til skadefelling er difor knytt til bestemte skadesituasjonar, og vert avgrensa i tid og rom. Felling kan kun iverksetjast om det ikkje fins andre tilfredsstillande løysingar ut frå prinsippet om geografisk differensiert forvaltning jf. rovviltforskrifta § 9. Fylkesmannen skal ved vurdering av iverksetting av fellingsløyve gjere ei særleg vurdering av den konkrete situasjonen opp mot følgjande fire kriterium; området si betydning som beitemark, omfang og utvikling av skadane, potensialet for framtidige skader, og mogelegheita for å gjennomføre førebyggjande tiltak. Ved iverksetting av fellingsløyve skal fellingsforsøket vere retta mot bestemte individ av rovviltarten.

Det aktuelle fjellområdet er ein av fylket sine viktigaste beiteområde for sau. Det er dokumentert at jerven i år har starta å valde skade i eit område der det tradisjonelt har vore omfattande problem med jerveskade. Dei første skadane i dette området i nyare tid blei dokumentert så tidleg som i 1987. Det var ikkje så lenge etter at jerven kom attende til desse fjellområda etter fredinga. Med den dokumenterte starten på skadesituasjonen som vi har i år, ventar vi at det vil bli vesentlege tap til jerv om ein ikkje lukkast med førebyggjande tiltak. Det blir gjennomført førebyggjande tiltak knytt til sau på beite i dette området kvart år, og det vil bli gjennomført sanking frå 5. september sjølv om beitesituasjonen på innmarka i år er spesielt krevjande.

Sjølv om det er vanskeleg å lukkast med felling av jerv på barmark, finn vi at den skadesituasjonen som har starta opp gjer at det er rett å prøve å felle jerv tett på der det er funne kadaver i år.

Fylkesmannen legg til grunn at fellingsforsøket vert gjennomført på ein effektiv og hensiktsmessig måte. Det vert sett av ei økonomisk ramme på kr 100 000 for kompensasjon for jegarar som deltek i fellingsforsøket (§ 9a). Det vert ved første gongs iverksetting av fellingsforsøk avsett eit beløp på inntil kr 15 000 til dokumenterte utgifter (§ 9)

Vedtak

Ut frå vurderingane ovanfor og med heimel i naturmangfaldlova § 18 første ledd b) og § 77; jf. §§ 1, 3, 9 og 13 i rovviltforskrifta av 18.03. 2005, samt vedtak fatta av Rovviltnemnda for region 6 den 24. mai 2018 i sak 16/18, gir Fylkesmannen Rauma kommune fellingsløyve på ein (1) skadegjerande jerv.

Fylkesmannen innvilgar kr 100 000 til jegarløn (§ 9a), og kr 15 000 til dokumenterte utgifter (§ 9).

Følgjande vilkår er knytt til iverksetjing av fellingsløyvet:

1. Fellingsløyvet gjeld frå 07.08.2018 til 21.08.2018 kl 10.00.
2. Fellingsløyve gjeld i Rauma kommune innafor Reinheimen. Det vil seie område sørvest i kommunen avgrensa av vegen gjennom Romsdalen og vegen gjennom Isterdalen og opp Trollstigen. Fellingsforsøket skal gjennomførast tett på der det er dokumentert at jerven har valda skade i år. Pr dags dato vil det seie i området Litlhånådalen – Halsen.
3. Fellingsløyvet vert gitt til Rauma kommune, som er ansvarleg for fellingsforsøket.
4. Jervetispe i følgje med ungar er unnateke frå fellingsløyvet.
5. Namnet på fellingsleiar skal meldast til Fylkesmannen før fellingsforsøket startar opp. Namnet på dei som skal vere med i fellingslaget skal og meldast til Fylkesmannen før dei kan ta del i oppdraget. Fellingsleiar er ansvarleg for at alle som tek del i fellingsforsøket er kjent med vilkåra i dette vedtaket.
6. Fellingsleiar og deltakarane i fellingslaget skal ha avlagt skyteprøve for bruk av rifle til storviltjakt seinast i 2017. Dei skal òg vere registrerte som lisensjegerar, jf. Forskrift om utøving av jakt, felling og fangst, av 22. mars 2002, §§ 13 og 14.
7. Det skal berre nyttast våpen og ammunisjon som tilfredsstillar krava til jakt på jerv, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt, felling og fangst.
8. Felling eller forsøk på felling skal umiddelbart meldast til Fylkesmannen på mobilnr. 9092 6016 og Statens naturoppsyn.
9. Dersom jerv vert skadekoten pliktar dei ansvarlege å gjere det dei kan for å avlive dyret snarast mogeleg. Skyttar pliktar å forvise seg om påskote dyr er truffe eller ikkje. Ved skadeskyting skal skyttar utan opphald underrette Fylkesmannen og næraste politimynde (tlf: 02800). Fylkesmannen avgjer vidare gjennomføring og avslutting av ettersøk. Dei som har deltatt i fellingsforsøket skal bistå forvaltningsmynde eller politimynde i det vidare ettersøket.
10. Jerv felt i medhald av dette løyvet er viltfondet sin eigedom. Etter § 16 i Forskrift om forvaltning av rovvilt, skal jeger vise fram felt dyr for SNO for kontroll og prøvetaking så snart som råd etter felling. Jeger skal kunne påvise fellingsstad dersom SNO, politi eller fylkesmannen ber om det.
11. Felling og forsøk på felling etter dette løyvet kan gjennomførast uavhengig av grunneigar sin jaktrett, jf. viltloven § 35.

Klage

Dette vedtaket kan påklagast innan 3 veker etter at melding om vedtaket er motteke eller gjort tilgjengeleg i Miljøvedtaksregisteret; jf. forvaltningslova kap. IV, §§ 28 og 29. Ei eventuell klage bør grunngivast og skal stilast til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, men sendast til Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Postboks 2520, 6404 Molde.

Alle vedtak som gjeld felling av freda rovvilt blir gjort tilgjengeleg på www.miljovedtak.no. Ein kvar kan fortløpande følge med på vedtak som gjeld felling av freda rovvilt, ved å abonnere på vedtaka (epostvarsling).

Med helsing

Ulf Lucasen (e.f.)
ass. miljøverndirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Statens naturoppsyn - Rindal	Postboks 5672 Torgarden	7485	TRONDHEIM
MØRE OG ROMSDAL POLITIDISTRIKT	Postboks 1353 Sentrum	6001	ÅLESUND